

Kurbanlık Hayvanın Satış Usûlleri Nelerdir? Kilogram Birim Fiyatı Üzerinden Kurban Alım-Satımının Hükümü Nedir?

22 Nisan 2025

Kurban ibadeti; akıl sağlığı yerinde, bulûğa ermiş, nisap miktarı mala sahip ve mukîm olan her Müslümanın yerine getireceği mâlî bir ibadettir. Kurban ibadetinin geçerli olması için; kişinin, kendi mülkü olan ve gerekli şartları haiz bir hayvanı kesmesi veya kestirmesi gerekir. Günümüzde kurbanlık alım-satımı genellikle şu üç şekilde gerçekleştirilmektedir. Götürü (kabala) usûlü ile kurban alım-satımı: Bu satışta, satıcı ve müşteri muayyen olan bir hayvan üzerinde pazarlık yapmakta ve belirledikleri bir fiyat üzerinde anlaşmaktadırlar. Kurbanlık hayvanda geçmişten günümüze uygulanagelen yaygın yöntem budur.

Hayvanın canlı olarak tartılarak fiyatının belirlenmesi yoluyla alım-satım: Bu satış işleminde kurbanlık hayvanın fiyatı, canlı hâldeki kilosu dikkate alınarak belirlenmektedir. Bu şekilde de kurbanlık alım-satımı yapmak mümkündür. Hayvanın karkas etinin kilogram birim fiyatının belirlenmesi ve toplam fiyatının, kesildikten sonra tartılarak elde edilecek rakam olduğu hususunda tarafların anlaşması yoluyla alım-satım. Kurbanlık hayvan bu yöntemle de alınıp satılabilir.

Ancak bu şekildeki satın alınan kurbanın geçerli olabilmesi ve ibadetin et alım-satımına dönüşmemesi için aşağıda belirtilen şartlara riâyet edilmesi gerekir: a) Karkas etin kilogram birim fiyatının belirlenmiş olması, b) Alış-veriş esnasında satışa konu olan hayvanın belirlenmiş olması, c) Belirlenen hayvan üzerinde satış işleminin tamamlanmış olması, d) Hayvanın, sadece kurban niyetiyle kesilmesi.

Yani herhangi bir organının (et, deri, sakatat vb.) satıcıda kalmasının şart koşulmaması veya kesim veya organizasyon ücretine sayılmaması gerekir. e) Şayet kurban günlerinden önce alıcı, hayvanı yukarıda belirtilen usûllerden biri ile alacağını vadetmiş ve alım-satım tamamlanmamışsa, kurban kesiminden önce satım akdinin tamamlanması-kesinleştirilmesi gerekir.

Kaynak: Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvaları (12. Baskı, 2025), s. 480